

2. PAD

Pregled

Uvod: U prva dva poglavlja Biblije učimo da je u svakom nivou stvaranja, šest puta zapravo, Bog procenio svoje delo kao „dobro“ (1. Mojsijeva 1,4.10.12.18.21.25). Na kraju sedmice stvaranja, za vreme sedme procene Bog procenjuje svoje delo kao „veoma dobro“ (1. Mojsijeva 1,31). Takođe, prvi ljudi su opisani kao *arom*, „goli,“ „nevini“ (1. Mojsijeva 2,25), zmija koja je okarakterisana kao *arom*, „lukava,“ ih još nije zavela (1. Mojsijeva 3,1). Ljudi su prekršili Božiju prvu zapovest da ne jedu sa drveta poznanja dobra i zla (1. Mojsijeva 2,17), i kao rezultat toga, zlo i smrt su se pojavili. Prvi par je zbog toga morao da napusti Edemski vrt. U ovom kontekstu beznadežnosti pojavljuje se prvo proročanstvo o nadi, prvo evanđelje je oglašeno. Ono što je jako značajno je da se prvo mesijansko proročanstvo (1. Mojsijeva 3,14.15) nalazi upravo u centru strukture ovog poglavlja. (ABCDC¹B¹A¹)

A 1. Mojsijeva 3,1-5. Zmija-Eva, Bog je odsutan: Iskušenje da se jede sa drveta poznanja dobra i zla

B 1. Mojsijeva 3,6-8. Adam-Eva: Ljudska odeća

C 1. Mojsijeva 3,9-13. Bog-Adam-Eva: Istražni sud

D 1. Mojsijeva 3,14.15. Bog-Zmija: Mesijansko proročanstvo

C¹ 1. Mojsijeva 3,16-19. Bog-Eva-Adam: Patnja

B¹ 1. Mojsijeva 3,20.21. Adam-Eva: Božanska odeća

A¹ 1. Mojsijeva 3,22-24. Bog sam: Zabrana da se jede sa drveta života

Ovakva struktura poglavlja ističe dve glavne teme: temu iskušenja i temu spasenja.

Komentar

Kušanje Eve. Prva sekcija ovog teksta (1. Mojsijeva 3,1-13) priča priču o iskušenju i analizira njegov mehanizam. Ironično, iskušenje otpočinje sa teološkim razgovorom, ili preciznije, egzegetskom diskusijom o značenju Božije reči: „Je li istina da je Bog kazao...?“ (1. Mojsijeva 3,1). Zmija otpočinje razgovor upućivanjem pitanja ženi koja istog trenutka odgovara. Dijalog između zmije i žene se odvija u dve runde. Primetimo strategiju zmije i grešku žene.

Prva runda (1. Mojsijeva 3,1-3): U ovoj rundi otkriva se strategija zmije (čitaj 1. Mojsijeva 3,4.5). Koji pedagoški metod zmija upotrebljava u svom pristupu ženi? Zašto se čini kao da se zmija slaže sa Bogom? Kako zmija komentariše Božiju reč? Šta čini njen komentar opasnim i prevarnim?

U narednim stihovima otkriva se ženina greška (čitaj 1. Mojsijeva 3,6). Koji elementi ženinog odgovora otkrivaju zmijin uticaj na nju? Zašto Adam nije razgovarao sa Evom o njenoj odluci da jede voće?

Čim Eva čuje zmijine poslednje reči „bićete kao Bog“ (1. Mojsijeva 3,5), ona želi da bude kao Bog. Fraza koja opisuje prvi potez s njene strane u toku kušanja glasi: „I žena videći da je... dobar“. Ovo je doslovno ponavljanje Božije procene Njegovog stvorenja: „I

vide Bog da je dobro“. Ova paralela možda sugerise da je namera žene bila da zauzme mesto Tvorca, kao da je ona sama stvorila voće i posedovala ga.

Spasenje čovečanstva. Posledice ove neposlušnosti su već izrečene od strane Boga: umrećete (1. Mojsijeva 2,17). Ovo perspektiva odmah biva potvrđena u sledećem tekstu koji govori o poremećenoj prirodi (1. Mojsijeva 3,17.18) i o prvom nasilju i prvoj smrti ljudskog bića (1. Mojsijeva 4,8).

Prvo mesijansko proročanstvo se dakle ističe u kontekstu pozadine prvog ljudskog iskustva bespomoćnosti. Ovo proročanstvo ima oblik prelepe pesme. Tematska struktura i ritam reči sugerisu postojanje dve strofe, ili dva ritmička sistema sastavljena od dva ili više stihova koji se ponavljaju kao celina. Nakon uvodne izjave od tri reči, prva strofa (1. Mojsijeva 3,14) se nastavlja u šest stihova sa nepravilnim ritmom reči.

Nakon uvoda od jedne reči, druga strofa (1. Mojsijeva 3,15) se nastavlja u četiri stiha sa pravilnim ritmom reči.

Postoji snažan kontrast između ove dve strofe. Prva strofa je negativna i sadrži poruku beznadežnosti, što uključuje zmiju. Druga strofa je pozitivna i sadrži poruku nade, što uključuje Mesiju. Zapravo, druga strofa je jedina pozitivna poruka ovog poglavlja – prozor svetla u mraku. U ovom kontekstu beznadežnosti, pada čovečanstva i kosmičke perspektive zla i smrti, biblijski tekst objavljuje buduće spasenje sveta u proročkom smislu. Prema ovom tekstu, otkupljenje čovečanstva neophodno uključuje borbu sa zmijom koja će se protiviti ženinom semenu, to jest, „čoveku“ koji će biti rođen u budućnosti.

Ali, šta označava reč *seme*? Ova reč ne treba da se razume ni u kolektivnom smislu, odnoseći se na čovečanstvo ili na narod (Izrailj, na primer), a ni u pojedinačnom smislu, odnoseći se na posebnu ljudsku individuu. Zanimljivo je primetiti da u sledećem stihu „seme“ biva zamenjeno ličnom zamenicom „on“ (na Jevrejskom *hu*'), što je zapravo subjekt glagola „stajati“ (*šuf*). Dakle, „on“ poprima poseban naglasak u strukturi ovog paragrafa i u sintaksi ove fraze: čini se da je „on“ tačan centar strofe baš u trenutku u kom se poetski ritam menja sa četiri otkucaja na tri.

Ova promena ritma ukazuje na to da je ova zamenica centar ovog stiha. Osim toga, „on“ je prva reč u ovoj frazi što joj takođe daje naglasak. Od 103 stiha u kojima se jevrejska reč *hu'*, „on,“ prevodi u Septuaginti, 1. Mojsijeva 3,15 je jedino mesto na kojem se ona ne slaže sa rečju koja joj prethodi.

Zaista, Grčki oblik ove zamenice (*autos*) se ne odnosi ni na ženu (jer nije u ženskom rodu), ni na seme (jer nije u srednjem rodu). Radije, *autos* se odnosi na muškog pojedinca. Ova sintaksička nepravilnost nam pokazuje da su prevodioci na umu imali posebnu osobu, čoveka u pravoj istoriji, Mesiju. Ova mesijanska interpretacija teksta 1. Mojsijeva 3,15 je takođe potvrđena jevrejskom Biblijom. Jedna od najrečitijih potvrda ovog pogleda nalazi se u tekstu Psalam 110, gde se reči iz 1. Mojsijeva 3,15 ponovo pojavljuju i primenjuju direktno na mesiju po liniji Davida. Reči Psalma, „dok položim neprijatelje Tvoje“ (Psalam 110,1) su zapravo ponavljanje prvih reči iz obećanja u 1. Mojsijevoj – „I još mećem neprijateljstvo.“

Ovo su jedina dva teksta u Bibliji gde je iskorišćena povezanost ovih reči. Pored toga, ovde postoji i povezanost sa slikom neprijatelja koji puzi ispod noge kao izraz iste ideje pobede (Psalam 110,1). Takođe, tu je i tema „stajanja na glavu“ koja se pominje u 1. Mojsijeva 3,15, a ovde se pominje čak dva puta (Psalam 110,6.7).

Ove brojne paralele između ova dva teksta sugerisu na to da je autor teksta Psalam 110 govorio o proročkom obećanju iz 1. Mojsijeva 3,15 i da ga je interpretirao u

„mesijanskom“ smislu. Onaj koji je opisan u tekstu 1. Mojsijeva 3,15 kao onaj koji će stajati na glavu zmiji je tako eksplicitno identifikovan kao budući mesija iz Davidovog roda. U Psalmu 110, delo Mesije ide čak i dalje od agende iz 1. Mojsijeva 3,15. Mesija ne samo da staje na glavu neprijatelja kao onaj koji je seme iz 1. Mojsijeva 3,15, već je On takođe pozvan da sedne s desne strane Bogu, deli kraljevsku poziciju i vlada s Njim (Psalam 110,1.2). Mesija takođe sudi i pogubljuje careve i mnoge nacije (Psalam 110, 5.6) uz Boga sa svoje desne strane. On takođe poprima i kultsku funkciju: On je sveštenik koji služi na čelu povorke sveštenika, a to sveštenstvo se proteže u večnost (Psalam 110,4). Takođe postoji povezanost imena, Mesija se naziva *Adoni* i Gospod se naziva *Adonai*, što sugerije nameru da se Mesija identifikuje sa samim Gospodom. Ovaj Mesija je Isus Hristos na nebeskom tronu (Matej 22,44).

Diskusija i pitanja za razmišljanje: Pročitaj Rimljanima 5,8; Otkrivenje 12,7-9. Zašto je Isus ispunjenje ovih proročanstava? Šta nam ovo mesijansko proročanstvo govori o Isusovoj mesijanskoj službi? Zbog čega je važna tvrdnja da Bog mora da se bori sa zmijom i umre u toj borbi?

Primena u životu

Dok je hodao šumom, mladi čovek je čuo kako jedna ptica peva. Okrenuo se i, na njegovo iznenađenje, ugledao malu pticu koja je pala sa drveta. Sa brigom i velikim saosećanjem, ovaj mladić je uzeo krhko malo stvorenje u svoju ruku i nežno položio ptičicu na gomilu tople životinjske balege. Mala ptica je ipak nastavila da peva. Lisica koja je čula kako ona peva ju je uhvatila i proždrla. Postoje tri lekcije u ovoj priči. Prva lekcija: kada vas neko postavi u balegu, to ne znači da vam on želi nešto loše. Druga lekcija: kada vas neko izvadi iz balege, to ne znači da vam on želi nešto dobro. Treća lekcija: kada si u balezi, zašto pevaš?

Diskusija i pitanja za razmišljanje: Kako se ove tri lekcije mogu primeniti na problem zla u svetu? Kako vam pomažu da se borite sa zlom u svetu i vašem životu?

Diskusija o prvoj lekciji: (pročitajte 1. Mojsijeva 3,17-19) Zašto postoje zlo i smrt? Da li su postojanje zla i smrti normalni za svet? Iako smo pod kletvom, koja je naša odgovornost u ovom svetu obzirom da smo Hrišćani?

Diskusija o drugoj lekciji: (pročitajte 1. Mojsijeva 3,22; Rimljanima 7,22.23) Zašto je dobro pomešano sa zlom? Koji je najbolji način za razlikovanje dobra od zla

Diskusija o trećoj lekciji: (pročitajte Psalam 104,33.34) Koje je jedino rešenje za problem zla u svetu?